

TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU

Tasarım Koruması ve Tescil Süreci

SEÇİL COŞKUN

Sınai Mülkiyet Uzmanı

İÇERİK

- Tasarım Tescilinin Tarihçesi ve Önemi
- "Tasarım" ve "Ürün" Tanımları (Madde 55)
- Tasarımların Korunması-Tescilsiz ve Tescilli Koruma(Madde 55)
- Tasarım Tescil Süreci
- Tasarım Hakkının Kullanımı ve Sona Ermesi
- Uluslararası Tasarım Tescili
- İstatistikler

Tarihçe

1711 FRANSA

1787 İTALYA

1787 İNGİLTERE

1842 ABD

1876 **ALMANYA**

1888 JAPONYA

.....

.....

1995 TÜRKİYE → 24.06.1996 tarih ve 554 Sayılı KHK

2017 TÜRKİYE → 22.12.2016 tarih ve 6769 Sayılı
Sınai Mülkiyet Kanunu

Tasarımın Önemi

Tasarım üreticinin kimliğini gösterir
Örneğin: Apple – iPhone modelleri

Tasarımın Önemi

Marka bilinirliğini sağlar.

Coca-Cola Ambalajı

Tasarımın Önemi

İşlevsel ve görsel yenilik sağlar.

Tasarımın Önemi

Maliyeti düşürür.

Tasarımın Önemi

Rekabet gücünü artırır.

Tasarımın Önemi

Yenilik ve farklılık yaratır.

Tasarımın Önemi

Memnuniyet sağlar ve iyi hissettir.

Görme ve işitme engelliler için tasarlanmış kol saati

«Tasarım»

Endüstriyel
Tasarımlar

Grafik Tasarımı

Moda Tasarımı

İç Mimari
Tasarımı

«Tasarım»

6769 SAYILI SINAİ MÜLKİYET KANUNU Madde 55(1):

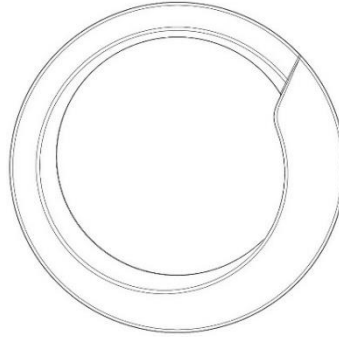
Tasarım, ürünün tümü veya bir parçasının ya da üzerindeki süslemenin çizgi, şekil, biçim, renk, malzeme veya yüzey dokusu gibi özelliklerinden kaynaklanan **görünümüdür.**

«Tasarım»

Bir ürünün tümü

veya bir parçası

ya da üzerindeki süsleme

«Tasarım»

Yüzey dokusu

«Ürün»

- Ürün; bilgisayar programları hariç olmak üzere, **endüstriyel yolla** veya **elle üretilen** herhangi bir nesnenin yanı sıra birleşik bir ürün veya bu ürünü oluşturan parçaları, ambalaj gibi nesneleri, birden çok nesnenin bir arada algılanan sunumlarını, grafik sembolleri ve tipografik karakterleri ifade eder.

Endüstriyel yolla

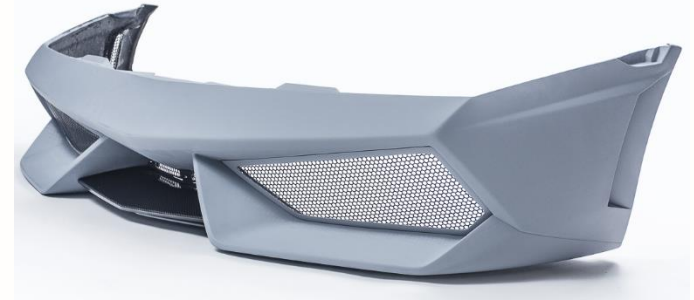
Elle üretilen

«Ürün»

Bileşik bir ürün

veya

bu ürünü oluşturan parçalar

«Ürün»

ambalaj gibi nesneler

birden çok nesnenin bir arada algılanan

grafik semboller

tipografik yazı karakterleri

ABCDEFGHIJKLM
NOPQRSTUVWXYZ
ABCDEFGHIJKLM
NOPQRSTUVWXYZ
1234567890

Birleşik Ürün

- **Birleşik ürün:** Sökülüp takılma yoluyla değiştirilebilen veya yenilenebilen parçalardan oluşan üründür.
- **Birleşik ürünün parçası:** Parça birleşik ürüne takıldığında, birleşik ürünün normal kullanımında görünür durumda olmalıdır. Normal kullanım; bakım, servis veya onarım işleri hariç olmak üzere, son kullanıcı tarafından kullanımı ifade eder.

Tasarım Koruması

6769 sayılı Kanun gereğince tasarımlar:

- **Tescilsiz tasarım koruması;** İlk kez Türkiye’de kamuya sunulmuş olması hâlinde,
- **Tescilli tasarım koruması;** 6769 sayılı Kanun hükümleri uyarınca tescil edilmiş tasarımların korunması,

Tescilsiz Tasarım Koruması

- Herhangi bir başvuru ve masraf yapılmaksızın tasarımın Türkiye’de kamuya sunulduğu tarihten itibaren 3 yıllık koruma elde edilir.
- Pazar ömrü kısa ve çok fazla sayıda tasarım ortaya çıkaran tekstil, moda, ambalaj gibi sektörlerin ihtiyaçlarına hizmet eder.
- Tescilsiz tasarım ‘yenilik’ ve ‘ayırt edicilik’ kriterlerini sağlamalıdır.
- Dezavantajı; ispatlamak zordur, tecavüz davalarında kopyalamanın ispatlanması gerekir. Hak sahibinin sonraki tasarımın kendi tasarımına benzediğini ispat etmesi yetmez; ayrıca sonraki tasarımın kendi tasarımından taklit edildiğini de ispatlaması gerekir.

Tescilli Tasarım Koruması

- **Ulusal Başvuru (TÜRKPATENT)**
 - **6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu (10/01/2017)**
- **Uluslararası Başvuru**
 - Endüstriyel Tasarımların Uluslararası Tesciline İlişkin Lahey Anlaşması (1925), WIPO

Tasarım Hakkının Kapsamı (Madde 59)

- Üçüncü kişiler, tasarım sahibinin izni olmadan koruma kapsamındaki tasarım veya tasarımın uygulandığı ürünü
 - üretemez,
 - piyasaya sunamaz,
 - satamaz,
 - ithal edemez,
 - ticari amaçlı kullanamaz veya bu amaçlarla elde bulunduramaz
- ya da bu tasarım veya tasarımın uygulandığı ürünle ilgili sözleşme yapmak için öneride bulunamaz.

Tescilli Tasarım Koruması

Tasarım tescili; ürünlerin görünüm özelliklerini, *yenilik* ve *ayırt edicilik* kriterlerini sağlamaları şartıyla koruma altına alan bir sistemdir.

Yenilik

Bir tasarımın aynısı, başvuru veya rüçhan tarihinden önce **dünyanın herhangi bir yerinde kamuya sunulmamış** ise o tasarım yeni kabul edilir.

Tasarımlar sadece **küçük ayrıntılarda farklılık gösteriyorlarsa aynı** kabul edilir.

Kamuya Sunma

Kamuya sunma;

- ✓ Sergileme, satış gibi yollarla piyasaya sürme,
- ✓ Kullanma,
- ✓ Tarif,
- ✓ Yayım,
- ✓ Tanıtım

veya benzer amaçlı faaliyetleri kapsar.

Yenilik İncelemesi

Başvuru

Önceki tasarım

Yapılan araştırma neticesinde başvuruya konu tasarım, aliexpress internet sitesinde 2016 yılında yayımda olan tasarımla aynı görsel özelliklere sahip olduğu tespit edilmiş olup, başvuruya konu tasarımın yeni olmadığı değerlendirilmiştir.

Yenilik İncelemesi

Başvuru
(Süt Sağım Makinesi)

Önceki tasarım
(Süt Sağım Makinesi)

Ayırt Edici Nitelik

Tescilli tasarım ile başvuru veya rüçhan tarihinden önce kamuya sunulmuş herhangi bir tasarımın **bilgilenmiş kullanıcı** üzerinde yarattığı genel izlenim farklı ise bu tasarımın **ayırt edici niteliğe** sahip olduğu kabul edilir.

Ayırt edici niteliğin değerlendirilmesinde, tasarımcının **tasarımı geliştirmede sahip olduğu seçenek özgürlüğünün derecesi** dikkate alınır.

Ayırt Edici Nitelik

‘Ayırt Edicilik’ Kriterini Sağlamayan Tasarım Başvurusu

BAŞVURU
2017/08565 no.lu Tasarım
Başvurusu

ÖNCEKİ TASARIM
2017 02252 no.lu Tasarım
Tescili

Yeniliği Etkilemeyen Açıklamalar

Başvuru veya rüçhan tarihinden önceki 12 ay içerisinde,

- Tasarımcı veya
- Halefi veya
- Bu kişilerin izni ile üçüncü bir kişi tarafından ya da
- Tasarımcı veya halefleri olan ilişkinin suiistimali sonucu kamuya yapılan açıklama, tasarımın yeniliğini ve ayırt ediciliğini etkilemez.

Koruma Kapsamı

görünüm özellikleri

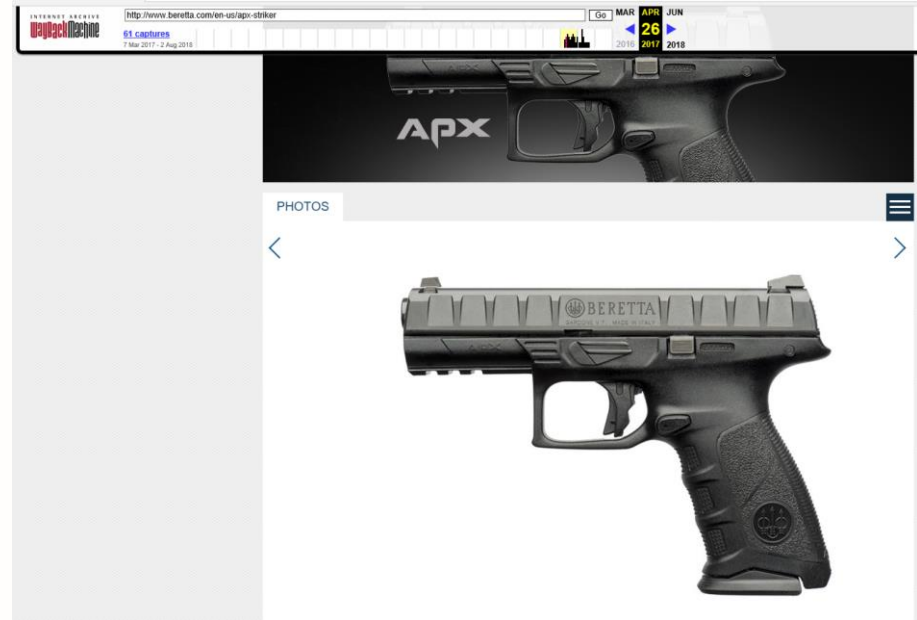
üretim yöntemi
kullanım amacı
fonksiyonel özellikler
teknik fayda

Koruma Dışı Haller

- Yeni ve ayırt edici niteliğe sahip olmayan tasarımlar,

Başvuru

Başvuru tarihinden önce var olan tasarım

Koruma Dışı Haller

- Tasarım ve ürün tanımına uygun olmayan tasarımlar,

Ağaç kökü

Doğal Taş

Koruma Dışı Haller

- Kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı tasarımlar,

Ülkeden ülkeye değişiklik gösterir. Konusu suç teşkil eden şiddeti veya ayrımcılığı tasvir eden, ırkçılık ve etnik köken ile terör örgütü simgelerini içeren ve genel ahlaka aykırı tasarımlar tescil edilmez.

Koruma Dışı Haller

- Ürünün teknik fonksiyonunun zorunlu kıldığı görünüm özellikleri olan tasarımlar,

Fiş ucu

Sim kart

Koruma Dışı Haller

- Başka bir ürüne mekanik olarak monte edilmesi veya bağlanması için belirli biçim ve boyutlarda üretilmesi zorunlu olan tasarımlar,

Tornavida ucu

Ampul metal başlıkları

Koruma Dışı Haller

- Kamuyu ilgilendiren, dini, tarihi ve kültürel değerler bakımından halka mal olmuş ve ilgili mercilerin tescil izni vermediği işaretlerin, armaların, nişanların veya adlandırmaların uygunsuz kullanımını içeren tasarımlar koruma kapsamı dışındadır.

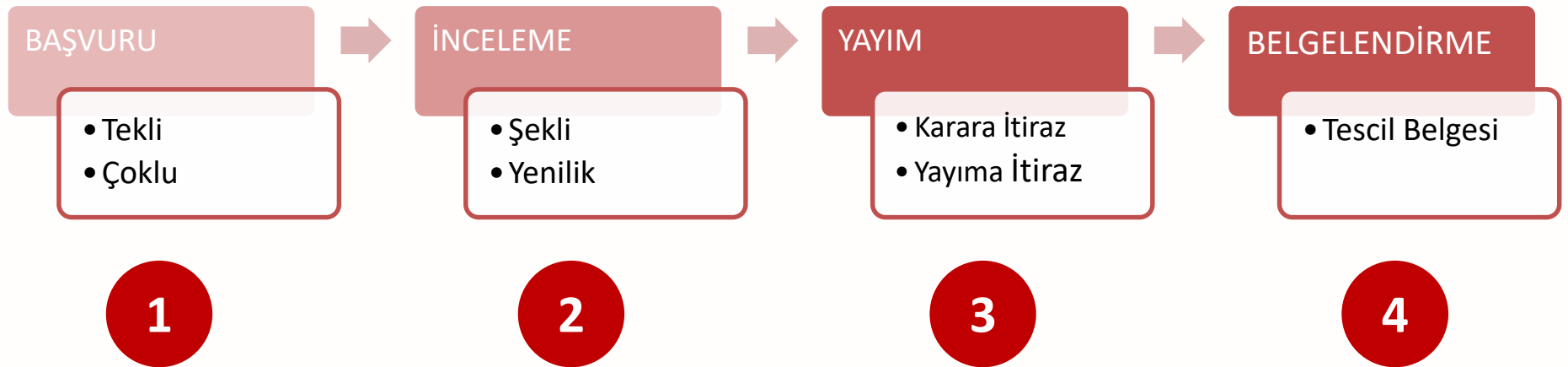
Çalışanların Tasarımları

Aralarındaki özel sözleşmeden veya işin mahiyetinden aksi anlaşılmadıkça çalışanların bir işletmede yükümlü olduğu faaliyeti gereği gerçekleştirdiği ya da büyük ölçüde işletmenin deneyim ve çalışmalarına dayanarak iş ilişkisi sırasında yaptığı tasarımların **hak sahibi işverenleridir.**

Çalışanların Tasarımları

- Çalışanların bulunduğu işyerindeki genel faaliyet konusu bilgi ve araçlardan faydalanmak suretiyle **iş ilişkisi dışında** yaptığı tasarımların hak sahibi, talep edilmesi hâlinde işverenleridir.
- Tasarımcı yapmış olduğu tasarımın önemi dikkate alınarak tespit edilecek bir bedel isteme hakkına sahiptir.

Tasarım Tescil Süreci

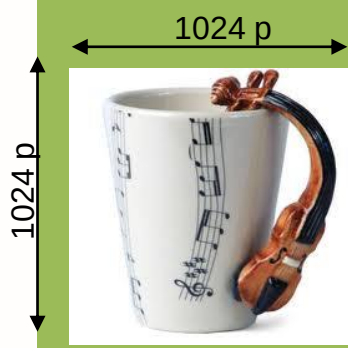

1 Başvuru – Gerekli Belgeler

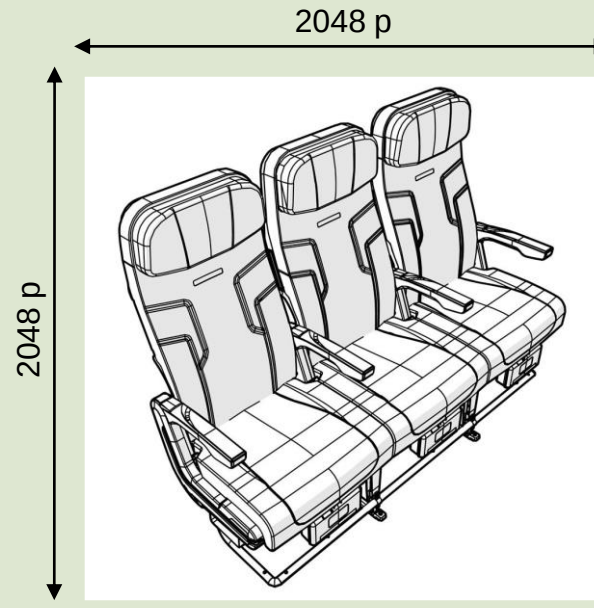

- Başvuru formu (online)
- Görsel anlatım
- Ücret

Görsel Anlatım

- ✓ Çizim
- ✓ Fotoğraf
- ✓ Grafik

Görsel Anlatımın Özellikleri

Tasarıma ait özellikleri açık ve net bir şekilde göstermeli

Görsel Anlatımın Özellikleri

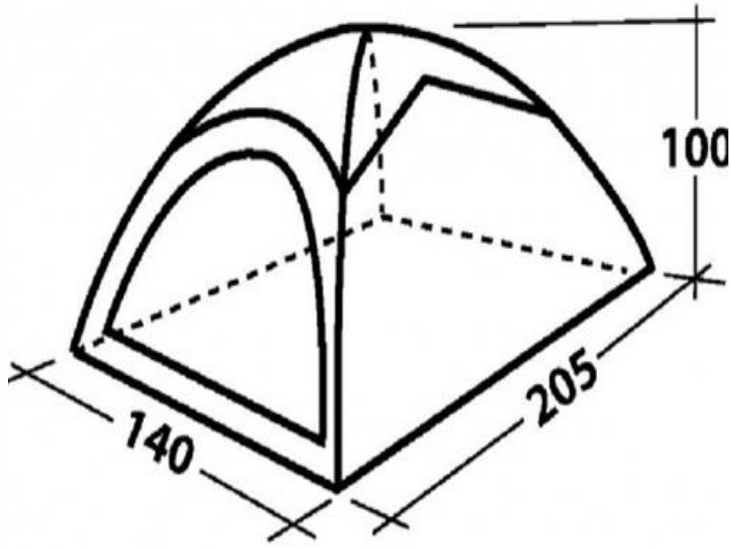
Arka zemin düz ve temiz olmalı

Görsel Anlatımın Özellikleri

Görsel Anlatımın Özellikleri

Görsel Anlatımın Özellikleri

Yetersiz görsel anlatım (tek bir görünüm)

Yeterli görsel anlatım (birden fazla görünüm)

Ücret Hesaplama

Başvuru için gerekli ücret kalemlerinin hesaplanmasında 2 ana kriter esastır :

- Tasarım sayısı
- Görsel anlatım sayısı

Hizmet Adı	Ücret
Tasarım Tescil Başvuru Ücreti	180 TL
İlave Her Tasarım İçin Tasarım Tescil Başvuru Ücreti	80 TL
Yayım Ücreti (İlave Her 1024x1024 pxl alan için)	40 TL

Başvuru Çeşitleri

- **Tekli Başvuru:** Tek tasarım içeren başvurular.
- **Çoklu Başvuru:** Birden çok tasarımın başvurusu, tek başvuru ile yapılabilir. Bunun için;
 - Tasarımlar Locarno sınıflandırmasında aynı sınıfta yer almalı,
 - Tasarım sayısı en fazla 100 olmalı

Locarno Sınıflandırması

01	Gıda Maddeleri
02	Giyim Eşyaları ve Tuhafiye
03	Seyahat Eşyaları, Bavullar
04	Fırçalar
05	Tekstil Ürünleri
.....	
.....	
28	İlaç ve Kozmetikler
29	Yangın ve Kurtarma Aletleri
30	Hayvan Bakım Cihazları
	Yiyecek yada içecek hazırlama makine ve aygıtları
32-00	Desen

- Locarno sınıflandırma sisteminde tasarımlar **kullanım amaçlarına** göre sınıflandırılmıştır.
- Locarno sınıflandırmasında 32 ana sınıf, 216 alt sınıf bulunmaktadır.

Rüçhan Hakkı (Madde 62)

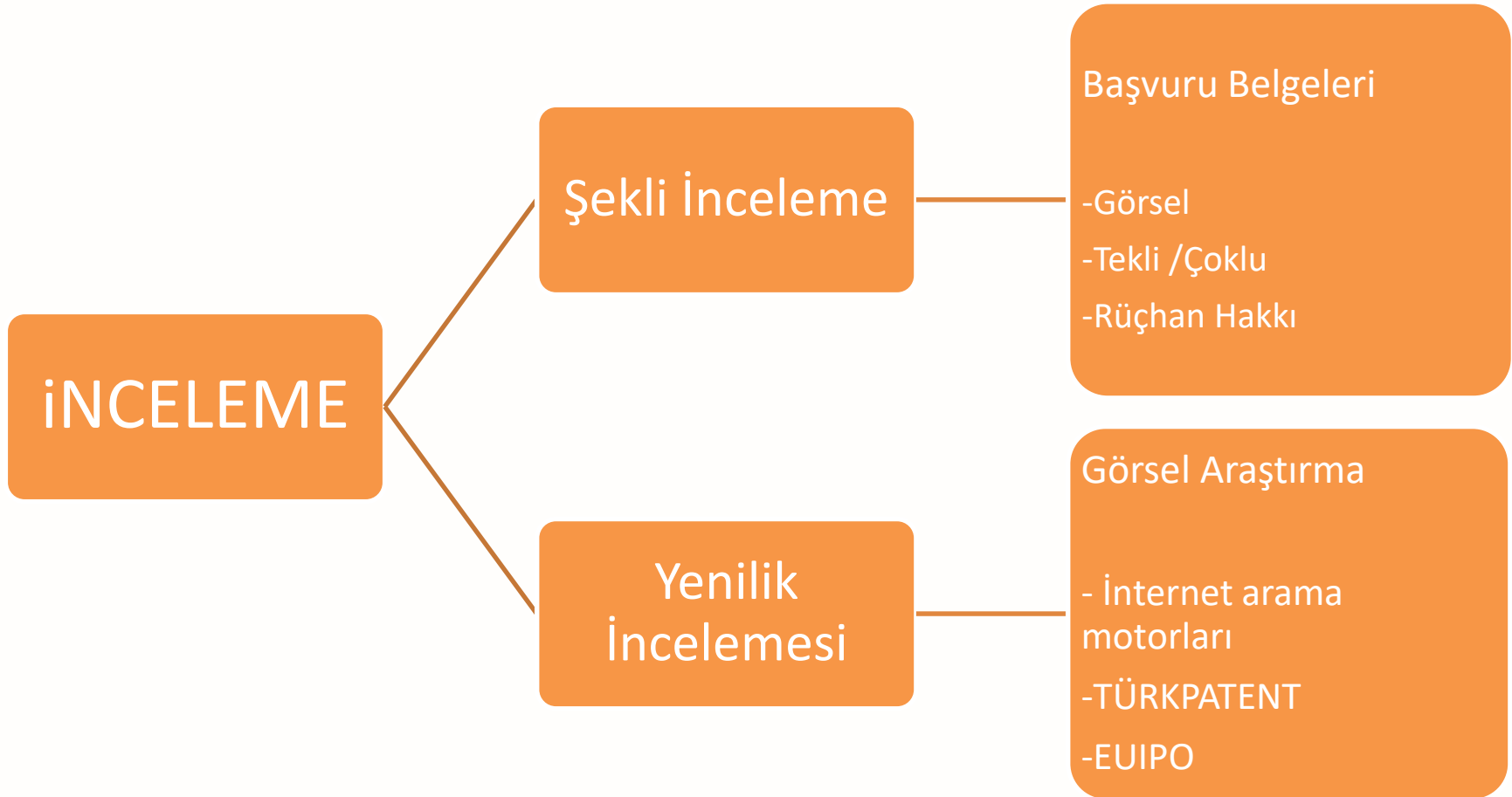
- Tasarım başvurusu sadece başvurunun yapıldığı ülkede korunur.
- Başvuru sahibi herhangi bir ülkede yapmış olduğu tasarım başvurusuna veya ulusal/uluslararası sergideki tasarım teşhirine dayalı olarak rüçhan hakkı talebinde bulunabilir.

Rüçhan Hakkı

Rüçhan hakkı talep etme süresi, önceki başvuru tarihinden veya sergi tarihinden itibaren **6 aydır**).

Başvuruda rüçhan hakkı talep edilmişse, rüçhan belgelerinin **başvuru tarihinden itibaren 3 ay içerisinde** Kuruma verilmesi gerekir. Aksi taktirde başvuru rüçhan hakkını yitirir ancak tescil işlemlerine devam eder.

2 Başvuru İncelemesi (SMK 64. Madde)

Şekli İnceleme

- Başvuru belgeleri eksik olan
- Eksiklikleri süresi içerisinde giderilmeyen,

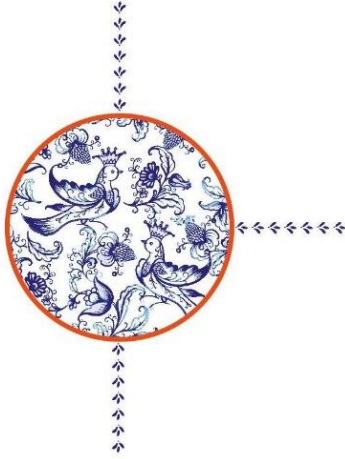
başvurular işleminden kaldırılır.

Yenilik İncelenmesi (SMK 64. Md. 6. fıkra)

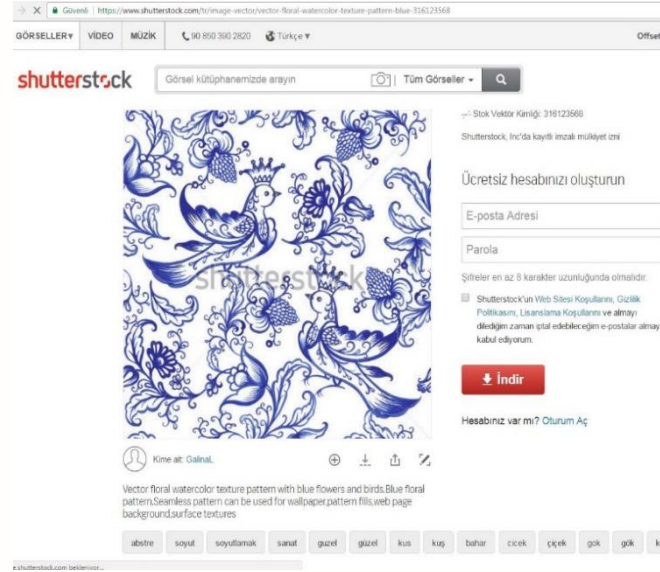
Kurum;

- Tasarım veya ürün tanımına uygun olmayan,
- Kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı,
- Paris Sözleşmesinin 2 nci mükerrer 6 ncı maddesi kapsamında yer alan hükümlerle alametleri ile bu kapsam dışında kalan ancak kamuyu ilgilendiren, dinî, tarihî ve kültürel değerler bakımından halka mal olmuş ve ilgili mercilerin tescil izni vermediği işaretlerin, armaların, nişanların veya adlandırmaların uygunsuz kullanımını içeren,
- **Yeni olmadığı tespit edilen,**
tasarım tescil taleplerini reddeder.

Yenilik İncelemesi

BAŞVURU

ÖNCEKİ TASARIM

Yapılan araştırma neticesinde başvuruya konu tasarım, bilinen bir fotoğraf stok sitesi olan shutterstock' da yer alan tasarımla aynı görsel özelliklere sahip olduğu için yeni olmadığı değerlendirilmiştir.

Yenilik İncelemesi

Başvuru

Önceki tasarım

3 Sicile Kayıt Ve Yayım (Tescil)

İncelemeleri
tamamlanan tasarım
tescil başvuruları,
Tasarım siciline
kaydedilir ve ilgili ilk
Resmi Tasarımlar
Bülteninde yayımlanır.

İtiraz

- Karara itiraz

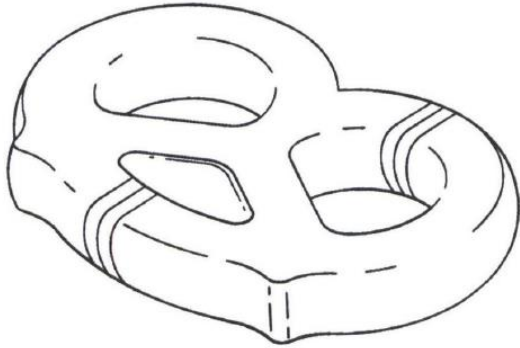
Başvuru sahipleri ret kararlarına karşı **2 ay içerisinde**

- Yayına itiraz

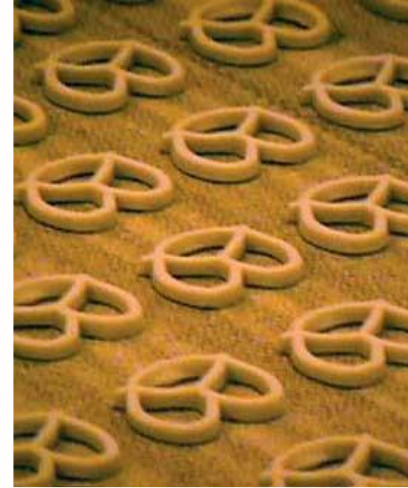
İlanı yapılmış bir tasarımla ilgili olarak, gerçek veya tüzel kişiler ile ilgili meslek kuruluşları gerekçelerini açıkça belirterek yayım tarihinden itibaren **3 ay içerisinde** tasarım tescil belgesinin verilmesine karşı Kurum nezdinde itiraz edebilirler.

Yenilik

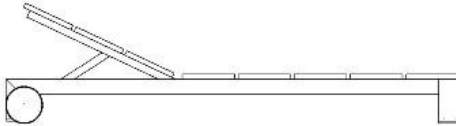
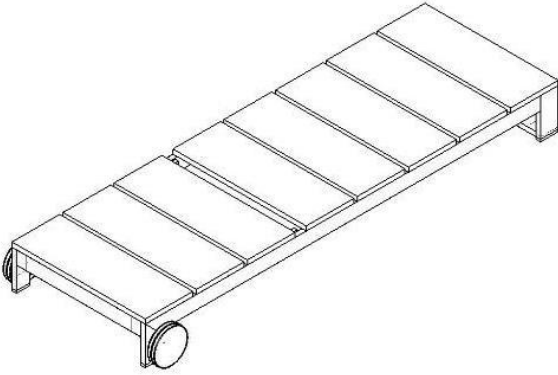
Bisküvi

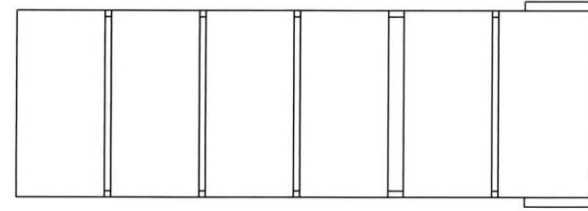
Pretzel

Ayırt Edici Nitelik

Şezlong

Şezlong

Yeni ama ayırt edici değil (aynı kullanıcı üzerinde yarattığı genel izlenim aynı)

4 Belgelendirme

3 aylık yasal itiraz süresi
içerisinde tasarım tesciline
ilişkin itirazda
bulunulmaması yada
yapılan itirazların
reddedilmesi neticesinde
tasarım tescil belgesi
hazırlanarak başvuru sahibine
gönderilir.

Tasarımların Koruma Süresi Ve Yenileme

- **Tescilli tasarımların** koruma süresi başvuru tarihinden itibaren **beş yıldır**. Bu süre beşer yıllık dönemler hâlinde yenilenmek suretiyle toplam **yirmi beş yıla kadar uzatılabilir**.
- **Tescilsiz tasarımların** koruma süresi, koruma talep edilen tasarımın kamuya ilk sunulduğu tarihten itibaren **üç yıldır**.

Tasarımdan Doğan Hakkın Sona Ermesi

Tasarım hakkı;

- Koruma süresinin dolması veya tescilin yenilenmemesi,
- Hak sahibinin hakkından vazgeçmesi, sebeplerinden birinin gerçekleşmesi ile sona erer.

Hukuki İşlemler

- Devir
- Miras
- Lisans
- Rehin
- Haciz

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu hükümleri çerçevesinde tescil edilerek koruma altına alınan tasarımlar **Türkiye sınırları içinde korunmaktadır.**

Uluslararası Tasarım Tescili

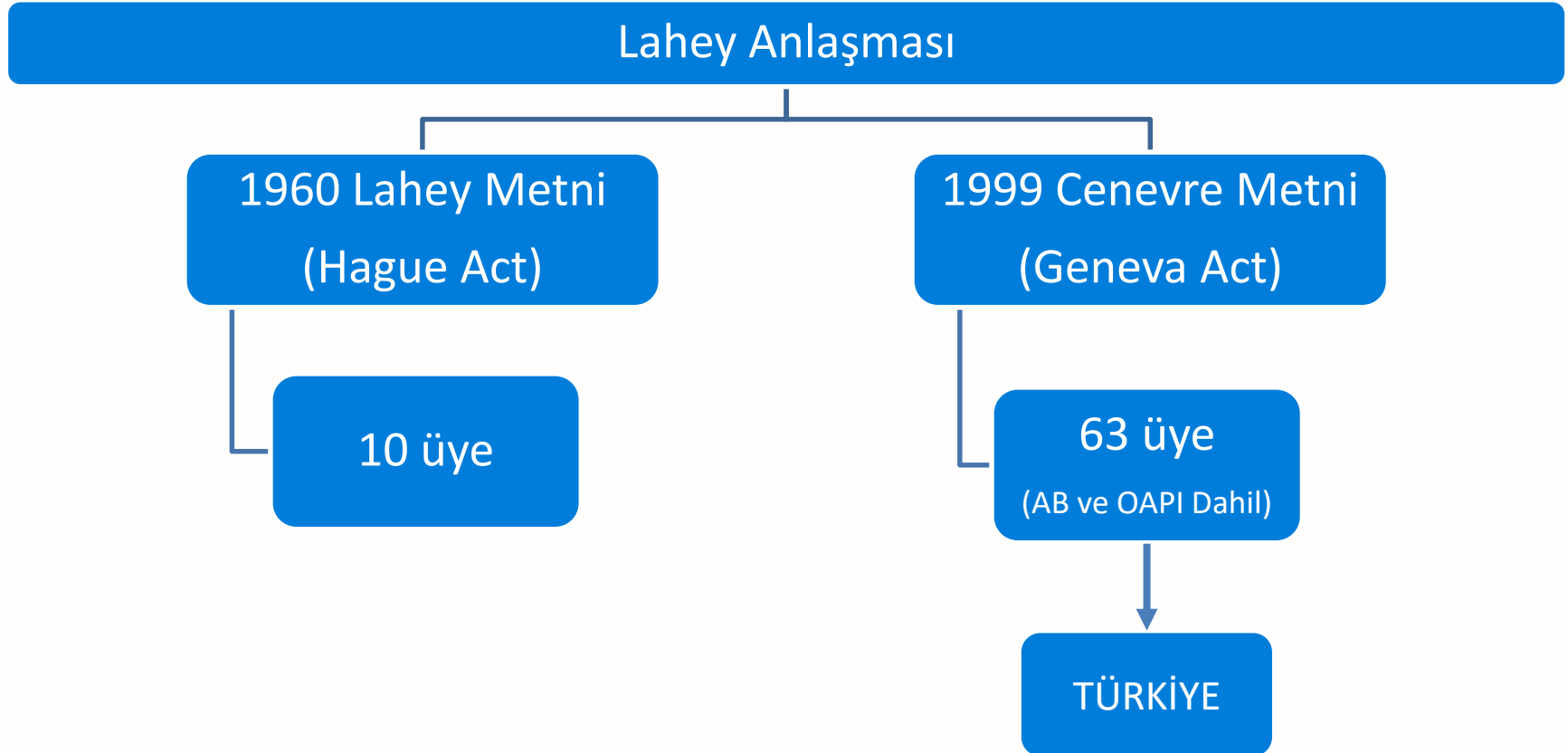
Uluslararası Tescil_Lahey Sistemi

- WIPO (Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı)
- Tasarımların Uluslararası Tesciline İlişkin Lahey Anlaşması Kapsamında Koruma

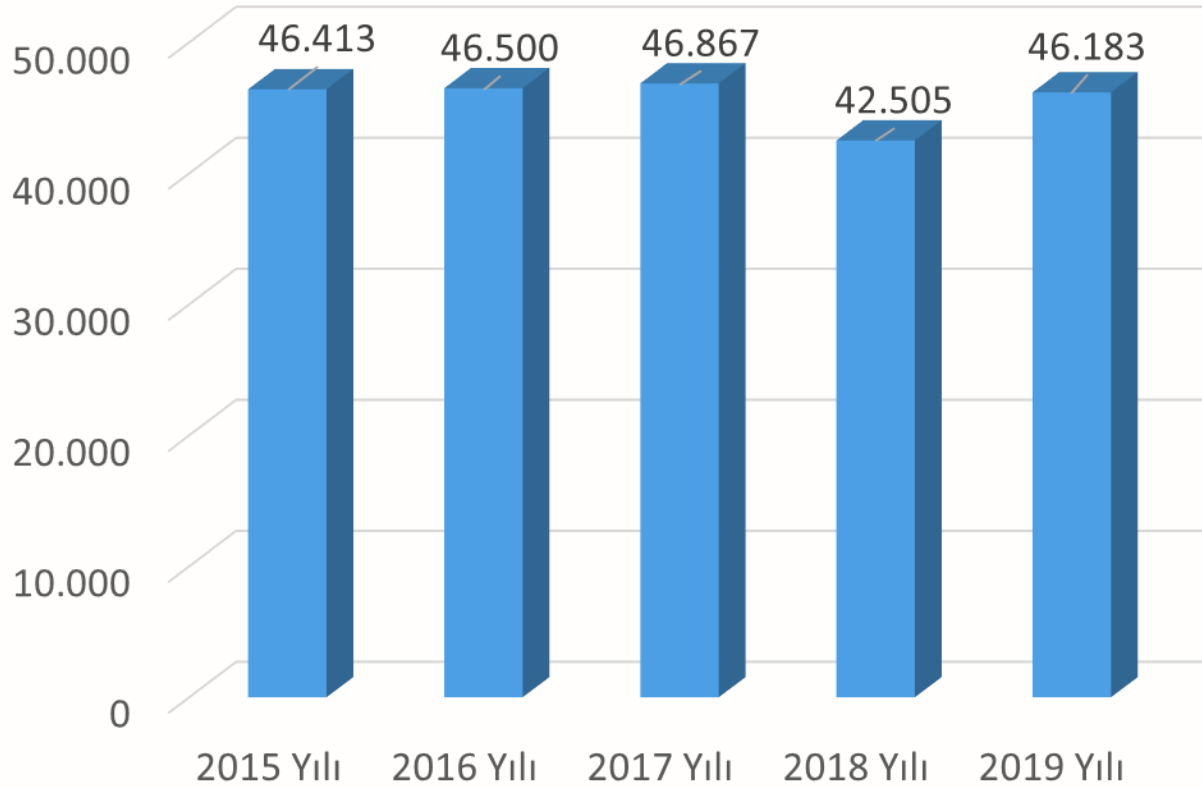
Uluslararası Tescil – Lahey Sistemi

- Uluslararası tasarım tescil başvurusu, başvuru sahibinin ülkesindeki ulusal ofise (TURKPATENT) veya doğrudan Uluslararası Büroya (**WIPO**) yapılabilir.
- Sistemin iki temel amacı:
 - tek bir başvuruyla, seçilen ülkelerde tescil yoluyla koruma sağlamak
 - tek bir başvuruyla, aynı etkiye sahip bir tescil sistemi kullanarak işlemleri daha kolay hale getirmek

Uluslararası Tescil – Lahey Sistemi

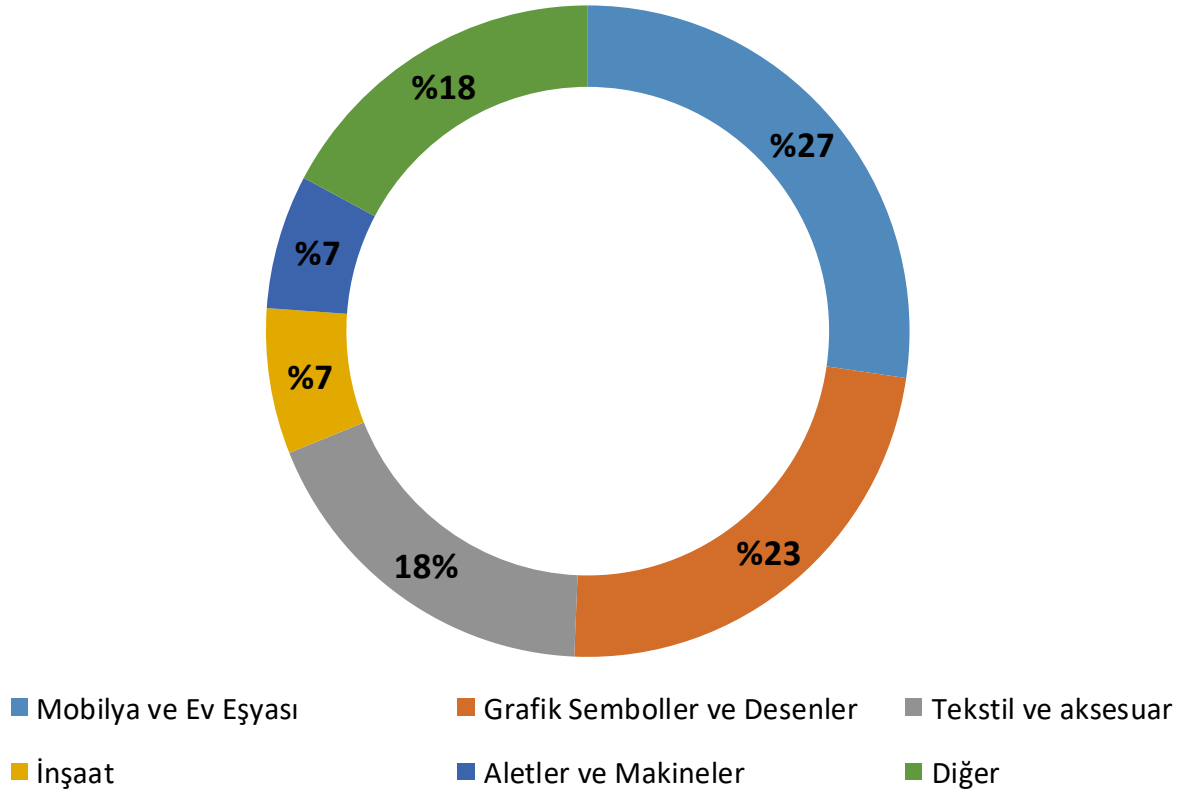

İstatistikler

Yıllara göre başvurulardaki tasarım sayısı

İstatistikler

2018 Yılı Tasarım Başvurularının Sınıf Dağılımları

TEŞEKKÜRLER